

Formeel Denken 2009
Toets 3: Talen en automaten

Iedere opgave in deze toets is tien punten waard, en de eerste tien punten zijn gratis. Het cijfer is het aantal punten gedeeld door tien. Veel succes!

De eerste vier opgaven gaan over de taal

$$L_1 := \{w \in \{a, b\}^* \mid w \text{ bevat niet } aa \text{ als deelwoord}\}$$

Dus $aba \in L_1$ en $\lambda \in L_1$, maar $aaa \notin L_1$.

1. Definieer een eindige automaat die L_1 accepteert.
2. Geef een reguliere expressie voor L_1 .
3. Geef een contextvrije grammatica die L_1 beschrijft. (Hint: gebruik één van de antwoorden op de vorige twee opgaven.)
4. Geldt $L_1^* = L_1$? Verklaar je antwoord.

De volgende vier opgaven gaan over de contextvrije grammatica G_2 :

$$\begin{aligned} S &\rightarrow AS \mid Sb \mid \lambda \\ A &\rightarrow aA \mid \lambda \end{aligned}$$

5. Schrijf G_2 als een tripel $\langle \Sigma, V, R \rangle$.
6. Geef een rechts-lineaire grammatica die dezelfde taal beschrijft als G_2 .
7. Geef een productie die laat zien dat $aabb \in L(G_2)$.
8. Is

$$P(w) := w \text{ bevat niet } ba \text{ als deelwoord}$$

een invariant voor G_2 die laat zien dat $bbaa \notin L(G_2)$? Verklaar je antwoord.

De laatste opgave gaat over de reguliere expressie

$$r_3 := ((ba^*b) \cup a \cup \lambda \cup \emptyset)^*$$

9. Definieer een eindige automaat M_3 met $L(M_3) = \mathcal{L}(r_3)$.